Vilhelm Junnila ps ym.

Lakialoite laiksi metsästyslain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteen tarkoituksena on muuttaa metsästyslakia (615/1993) siten, että metsästykseen sopivan yhtenäisen maa-alueen pinta-alavaatimus pyyntiluvan saamisen edellytyksenä poistetaan valkohäntäpeuran osalta. Lakimuutoksella parannetaan metsästyslain 26 §:ssä mainittua metsästysmahdollisuuksien tasapuolista jakaantumista maanomistajien ja metsästysyhdistysten välillä. Muutoksella mahdollistetaan myös valkohäntäpeurojen metsästyksen kohdistaminen sellaisille alueille, joissa liikenneturvallisuus on vaarantunut tai joissa valkohäntäpeurojen aiheuttamat maa- ja metsätalousvahingot ovat suuria. Lakimuutoksella ei tavoitella metsästysyhdistyksille myönnettyjen lupien vähentämistä vaan lupien lisäämistä suuremmalle metsästäjäjoukolle. Valkohäntäpeuran metsästämiseen edellytettäisiin edelleen metsästyslain 26 §:n mukaista pyyntilupaa.

PERUSTELUT

Metsästyslain (615/1993) 27 §:n (504/2017) mukaan hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että hakijalla on käytettävissään metsästykseen sopiva yhtenäinen riittävän suuri maa-alue. Hirvenmetsästyksessä tämän alueen on oltava vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvallisten hirvieläinten kohdalla vähintään 500 hehtaaria.

Valkohäntäpeura on Suomessa vieraslaji, joka tuotiin 1930-luvulla Suomeen Pohjois-Amerikasta. Muutamasta yksilöstä lähtöisin oleva kanta on sittemmin kasvanut räjähdysmäisesti, ja laji on levinnyt varsinkin Etelä- ja Lounais-Suomeen. Kymmenessä vuodessa valkohäntäpeurojen määrä on kaksinkertaistunut, ja nykyään kannan vahvuus on Suomen luonnonvarakeskuksen arvion mukaan peräti 110 000 yksilöä.

Valkohäntäpeuran elinpiirinä toimii yleensä peltojen ja lehti- ja sekametsien muodostama aukkoinen mosaiikki. Laji karttaa suuria yhtenäisiä havumetsäalueita, eikä metsästyslain 27 §:ssä mainittu laaja yhtenäinen maa-alue vastaa valkohäntäpeuran lajinomaista käyttäytymistä. Vaatimus 500 hehtaarin yhtenäisestä metsästysalueesta asettaa maanomistajat ja metsästysyhdistykset eriarvoiseen asemaan. Metsästysyhdistyksillä on vuokrasopimusten mukaisesti yleensä laajat alueet käytettävissään, mutta ne eivät välttämättä syystä tai toisesta hyväksy uusia jäseniä eivätkä suostu yhteislupamenettelyyn yksityisen maanomistajan kanssa. Maanomistaja, jolla on alle 500 hehtaaria yhtenäistä aluetta, ei ole oikeutettu pyyntilupiin, vaikka valkohäntäpeura tällaisilla alu-

eilla eläisikin ja pyyntilupien myöntäminen olisi muuten perusteltua. Riistakeskus myöntää maanomistajille poikkeuslupia peurahaittojen vähentämiseen harvakseltaan, koska metsästystoiminta on pääsääntöisesti sallittu vain paikalliselle metsästysyhdistykselle.

Hirvien tapaan myös valkohäntäpeurat aiheuttavat metsätuhoja. Vaikka suurimmat metsätuhot ovatkin hirvien aiheuttamia, ovat valkohäntäpeuran aiheuttamat tuhot paikallisesti suuria. Toisin kuin varovainen metsäkauris, on valkohäntäpeura levinnyt myös ihmisasutuksen läheisyyteen niin maaseudulla kuin kaupunkialueillakin aiheuttaen suurta vahinkoa viljelyksille ja puutarhoille. Viime vuonna valkohäntäpeurojen aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin valtion varoista yli 160 000 eurolla.

Valkohäntäpeurat ovat metsäkauriin ohella punkkien eli puutiaisten suosikki-isäntiä. Yhdessä peurassa voi olla jopa 2 000 punkkia. Suuri eläin tarjoaa maittavan veriaterian punkkinaaraalle, jonka seurauksena se pystyy tuottamaan suuren määrän hyväkuntoisia munia. Ketterinä nisäkkäinä peurat levittävät punkkeja tehokkaasti laajoille alueille. Yhdysvalloissa tehdyn kokeen perusteella punkkien määrää voidaan paikallisesti vähentää huomattavasti tai jopa kokonaan poistaa rajoittamalla niiden isäntäeläinten määrää. Åbo Akademin loistutkija Margaretha Gustafsson ehdotti muutama vuosi sitten, että ongelmallisilta punkkialueilta pitäisi peurat ja kauriit hävittää kokonaan.

Valkohäntäpeuran kannan räjähdysmäinen kasvu on lisännyt hirvieläinkolarien määrää varsinkin paikallisesti. Vuonna 2018 kaikista yli 12 000:sta liikenteessä aiheutuneesta riistakolarista peurakolarien osuus oli yli puolet. Pelkästään Varsinais-Suomessa tapahtui Riistakeskuksen tilastojen mukaan lähes 3 000 riistakolaria, joista suurin osa valkohäntäpeuran aiheuttamia. Lakimuutoksella pyyntiä voitaisiin kohdentaa nykyistä paremmin sellaisille alueille, joissa metsästyslain 27 §:ssä mainittu yhtenäisen metsästysalueen pinta-alavaatimus ei täyty, mutta joissa valkohäntäpeuroja kuitenkin esiintyy runsaasti. Tämä parantaisi liikenneturvallisuutta merkittävästi varsinkin Lounais- ja Etelä-Suomen vilkkaasti liikennöityjen teiden varsilla, joissa valkohäntäpeuran esiintymistiheys on suuri.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

metsästyslain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan metsästyslain (615/1993) 27 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 504/2017, seuraavasti:

27 §

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-alan on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten, pois lukien valkohäntäpeuran, metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 21.2.2020

Vilhelm Junnila ps
Peter Östman kd
Ano Turtiainen ps
Jari Koskela ps
Petri Huru ps
Heikki Vestman kok